

Magáncélú vízellátási létesítmények létesítése, fennmaradása és üzemeltetése Tájékoztató

I.) A saját vízkivételi létesítmények (pl. fúrt kút, ásott kút) létesítése és fennmaradása

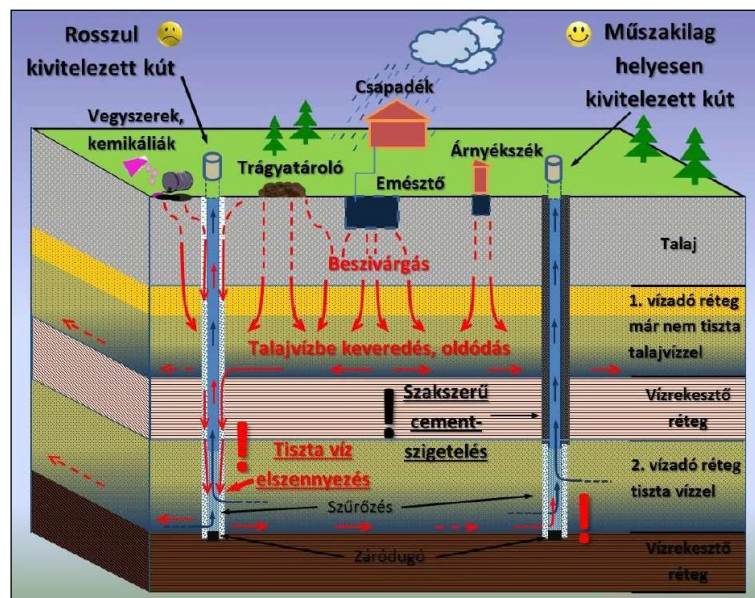
A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 29. § (7) pontja lehetővé teszi a 2018. január 1-jét megelőzően létesült vízkivételi létesítmények (pl. fúrt kút, ásott kút) vízjogi fennmaradási engedélyének fennmaradási bírság kiszabása nélküli megszerzését, a megfelelő feltételek teljesülése esetén.

Eszerint mentesül a vízgazdálkodási bírság fizetése alól az a létesítő, aki:

- a vízgazdálkodásról szóló módosított törvény hatálybalépését (azaz 2018. január 1-jét) megelőzően létesített vízjogi engedély nélkül vízkivételt biztosító vízellátási létesítményt,
- ha annak vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárását 2023. december 31-ig kérelmezi, és
- az engedély megadásának feltételei fennállnak.

A törvénymódosítás elsődleges célja, hogy a vízhasználók vízellátási létesítményük további üzemeltetéséhez szankció alkalmazása nélkül kapjanak engedélyt, és a vízkészletekkel való gazdálkodás, a vízkészletek jó állapotának elérése érdekében ismertek legyenek a vízhasználatok, illetve a kutak létesítésével kapcsolatos jó gyakorlat (pl. szakszerű kútszerkezet alkalmazása) a hatósági felügyelet révén erősödjön.

A szakszerűtlen kútszerkezet ugyanis számos veszélyt hordoz magában – amint az alábbi ábra mutatja – például abban a vonatkozásban, hogy megfelelő cementszigetelés hiányában a felszínközeli rétegek szivárgó vizének kizárása nélkül a szennyezett felszínközeli vizek gyorsan le tudnak jutni a mélyebb vízadókba.

1. ábra Szakszerűtlen és szakszerű kút metszete és hatásai

(forrás: <https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/1232-tajekoztato-kutak-eljarasjogi-szabalyai/file>)

A kialakítás módjától (fúrt, vagy ásott kút) és a létesítés időpontjától függetlenül minden kút engedélyköteles vízellátási létesítmény. Azokkal a kutakkal, amelyek már rendelkeznek üzemeltetési, vagy fennmaradási engedéllyel, jelenleg nincs teendő.

Azon kutakra, amelyekre a létesítés időpontjában nem kellett engedélyt kérni (ezek az 1965. előtt létesült talajvizes kutak), valamint az 1992. február 5. előtt nem engedélyköteles típusú kutakra, illetve az engedély

alapján létesült, de üzemeltetési engedéllyel még nem rendelkező kutakra *üzemeltetési engedélyt*, az összes többi esetben – az engedély nélkül, vagy attól eltérően létesült fúrt kutak esetében – *fennmaradási engedélyt kell kérni*.

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 24. §-a szerint:

(1) A települési önkormányzat jegyzőjének engedélye szükséges

a) olyan kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez, amely a következő feltételeket együttesen teljesíti:

aa) a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső és hidrogeológiai védőidom, védőterület, valamint karszt- vagy rétegvíz-készlet igénybevétele, érintése nélkül, és legfeljebb 500 m³/év vízigénybevétellel kizárólag talajvíz-készlet vagy parti szűrősű vízkészlet felhasználásával üzemel,

ab) épülettel vagy annak építésére jogosító hatósági határozattal, egyszerű bejelentéssel rendelkező ingatlanon van, és magánszemélyek részéről a házi ivóvízigény vagy a háztartási igények kielégítését szolgálja, és

ac) nem gazdasági célú vízigény.

Vízbázis védőterületen kívül lévő talajvizes kút magáncélú, évi 500 m³ vízkivételt meg nem haladó használata esetében tehát a területileg illetékes Jegyző ad engedélyt a kútra. Minden más esetben – a mezőgazdasági öntözési célú kutak kivételével – a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztálya (vízügyi hatóság) rendelkezik engedélyezési hatáskörrel (cím: 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1., postacím: 8050 Székesfehérvár, Pf. 947., tel.: 22/512-150, e-mail: fejervizugy@katved.gov.hu). A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörébe tartozik például a vízbázis védőterületén, vagy a gazdasági társaságok tulajdonában/üzemeltetésében lévő, vagy a rétegvízre települt kutak fennmaradásának/üzemeltetésének engedélyezése.

72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 15. §-a kimondja, hogy:

(3) A fennmaradási engedély iránti kérelem elbírálása során a vízjogi létesítési és a vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárásra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni, azzal, hogy a **kérelemnek a tényleges megvalósulási állapotot tartalmazó tervdokumentáció a része**.

Vízjogi engedélyezési tervet szakterületi tervezői jogosultsággal rendelkező szaktervező készíthet, de ez alól kivételt képezhetnek a moratórium hatálya alá tartozó talajvizes ásott kutak, amennyiben bejelentő a kút szükséges paramétereit, helymeghatározási adatait ismeri, vagy fel tudja mérni, és így a bejelentéshez szükséges adatszolgáltatást össze tudja állítani.

„A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról” szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet határozza meg az engedélyezés során benyújtandó dokumentáció tartalmi és műszaki követelményeit.

– A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe – jegyzői hatáskörbe – tartozó kutak vízjogi engedélyezéséhez a 2. sz. melléklet szerinti, egyszerűsített dokumentációt kell összeállítani és benyújtani.

– A vízügyi hatósági jogkörbe tartozó eljárásokhoz a jogszabály 3. sz. melléklete szerinti engedélyezési tervdokumentációt kell összeállítani és benyújtani.

– A védőterülettel érintett talajvizes kutak is a vízügyi hatóság jogkörébe tartoznak, de ezeknél az eljárásoknál az alábbi feltételek teljesülése esetén könnyítésként a rendelet 3. sz. mellékletének I. 3. sz. pontja alkalmazható, azaz

„ha a kút épülettel vagy annak építésére jogosító hatósági határozattal, egyszerű bejelentéssel rendelkező ingatlanon van, és magánszemélyek részéről a házi ivóvízigény vagy a háztartási igények kielégítését szolgálja, nem gazdasági célú vízigény kielégítése céljából létesül, 500 m³/év mennyiséget meg nem haladó vízigénybevétellel kizárólag talajvíz-készlet vagy parti szűrősű vízkészlet felhasználásával üzemel, de a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső vagy

hidrogeológiai védőidomot, védőterületet érint, és így engedélyezése a vízügyi hatóság jogkörébe tartozik, akkor a dokumentáció tartalma azonos a 2. mellékletben meghatározottakkal.”

A leírtak közül különösen fontos tehát, hogy **vízbázisvédelmi területen minden esetben a területileg illetékes vízügyi hatóság illetékességi körébe tartozik a vízkivételi létesítmény engedélyezése**, még magánszemélyek saját célú sekély vízkivételi létesítménye esetén is.

A teljesség érdekében megjegyezzük, hogy a Vízügyi Hatóság engedélyezési körébe tartozó kutak vonatkozásában – vízbázisvédelmi védőterületre eső ingatlanon létesítendő *új kút* esetében – a vízkivételi létesítmény engedélyezési dokumentációja mellett a vízbázisvédelmi kérdésekre kiterjedő, „a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről” szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletben előírt tartalmú *egyedi kockázatértékelési vizsgálatot* is el kell készíteni. *Ez a vizsgálati kötelezettség a moratórium hatálya alá eső kutak – üzemeltetési vagy fennmaradási – engedélyezése esetében nem áll fenn.*

A leírtakból látható, hogy a témához kapcsolódóan számos jogszabály érvényes. Ezek sokrétű volta miatt, valamint a védőterületi érintettség kérdésében a saját vízkivételi létesítményekkel kapcsolatban társaságunk megkeresés esetén tájékoztatást ad felhasználóinak. A témában felmerülő kérdésekben hívható a BAKONYKARSZT Zrt. Üzemviteli Osztálya, ahol vízkészlet- gazdálkodással foglalkozó munkatársunk megkereshető (Scholtz Éva +36/88/889-737, +36/88/411-141/308).

A **mezőgazdasági öntözési célú kutak** létesítési, üzemeltetési, fennmaradási engedélyezése – melynek szabályozása valamelyest eltér a fentiekben leírtaktól – a Nemzeti Földügyi Központ hatáskörébe tartozik. Jelen tájékoztatónk erre nem vonatkozik, de e-mailen vagy telefonon történő megkeresés esetén munkatársunk erre vonatkozóan is tud információt adni.

II.) A saját vízkivételi létesítmények bekötése/üzemeltetése

A saját célú vízbeszerzéssel kapcsolatban az alábbi két fontos előírásra hívjuk fel még a figyelmet:

Az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 79. § (4) alapján az ivóvíz közműhálózatba bekapcsolt házi **ivóvízhálózatot saját célú vízellátó létesítménnyel összekötni tilos!** Ez azt jelenti, hogy a két rendszer csak fizikailag teljes mértékben elkülönített módon létesülhet és működhet (közöttük ún. vízszálszakadás biztosítása szükséges), annak érdekében, hogy a saját fúrt kút vize még hálózati nyomáscsökkenés (pl. csőtörés, karbantartás) esetén se juthasson az ivóvízellátó közüzemi hálózatba. **Ennek közegészségügyi jelentősége kimagasló, a fenti előírás szigorú betartása szükséges!**

Külföldi és hazai esetek adnak sajnálatos példát arra, hogy hálózati vízhiány esetén egy ingatlan szabálytalanul rákötött saját kútjából fertőzött víz került a közüzemi ivóvízellátó hálózatba. Ilyen esetben annak összes káros következményével számolni kell, amellyel kapcsolatban a szabálytalan tevékenységet végzőnek nem csupán anyagi, hanem büntetőjogi felelőssége is fennáll.

Másik fontos szempont, hogy amennyiben a kútból felhasznált víz a közüzemi szennyvízhálózatba kerül, ennek műszaki megoldására – társaságunknál történő igénybejelentést követően – közműtervet kell készíteni. A vízhasználatából eredő szennyvízmennyiség mérését „a víziközmű-szolgáltatásról” szóló 2011. évi CCIX. törvény 52. § 3. pontja, valamint „a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról” szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 63. § (1) – (2) bekezdése szerint kell biztosítani. Ez az esetek többségében azt jelenti, hogy – amennyiben a saját célú vízellátó létesítmény használati vízellátást is szolgál –, a hitelesített és társaságunk által plombált vízmérőn mért teljes saját víztermelés után a közüzemi szennyvízdíjat a tisztelt felhasználónak meg kell fizetnie társaságunk részére. Ebben az esetben is szükséges a felhasználó részéről társaságunk megkeresése, a közüzemi szerződés megkötése/módosítása érdekében történő igénybejelentéssel kapcsolatosan.